

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Begäran om yttrande över remiss av slutbetänkandet En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125), svar senast 2026-05-15

Er beteckning: LI2026/00074

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker huvuddelen av förslagen till ny viltförvaltningslag och viltförvaltningsförordning. Vi bedömer att förslagen i huvudsak är väl avvägda och bidrar till en bättre systematik med tydliga kopplingar mellan lag, förordning och föreskrift.

Förslaget innebär överlag en viss regionalisering, vilket är välkommet, men det kommer inte innebära någon större förändring för våra målgrupper i länet. Vad gäller stora rovdjur och i synnerhet varg är det nödvändigt att förvaltningen styrs och aktivt kommuniceras på nationell nivå.

Sammantaget bedöms förslaget innebära en ökning av arbetsbördan för länsstyrelserna. Speciellt förslaget med formuleringen om att risk för skada ska räcka för att kunna besluta om skydds jakt på klövvilt och vissa andra däggdjur kan innebära en ökad resursåtgång. Länsstyrelsen avstyrker dessutom formuleringen med tanke på att den ger ett alltför generöst utrymme till skydds jakt, åtminstone om den inte kompletteras med en tydlig vägledning.

Länsstyrelsen tillstyrker att älgvårdsfonden tas bort eftersom fällavgifterna riskerar att hamna på en nivå som är för hög att få acceptans för. Att övergå till att använda det som idag kallas viltvårdsavgift är sannolikt en framkomlig väg, men det behövs ytterligare insatser för att klargöra hur den nya finansieringen ska implementeras. Det vore också önskvärt om finansieringssystemet kunde skapa möjligheter till finansiering av regionala behov. Dessutom finns det med tanke på att finansieringen av i synnerhet

klövvilt och stora fåglar redan tidigare varit otillräcklig, ett stort behov av ökad finansiering för den flerartsförvaltning som utredningen bland annat syftar till att underlätta.

Förslaget att länsstyrelsen ska kunna vidta åtgärder för att motverka skador av vilt på någon annans fastighet är bra och ger länsstyrelsen bättre verktyg i sitt arbete med viltförvaltning. Det är inget krav att länsstyrelsen ska vidta sådana åtgärder utan en möjlighet som länsstyrelsen kan prioritera inom ramen för befintliga resurser.

Viltförvaltningslagen

1 kap. Tillämpningsområde, syfte och definitioner

2 §

Länsstyrelsen anser att samhällets intressen kring frågor inom miljö och hälsa, livsmedelsförsörjning och beredskap inte tillvaratas helt genom definitionerna i 2 §. Vi anser därför att 2 § behöver kompletteras med ett tillägg om att främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna.

18 §

Tillstyrks. Bra att en enhetlig definition av begreppet påskjutning framgår på lagnivå.

22 §

Tillstyrks. För att öka tydligheten är det önskvärt med hänvisning till lagrummet i de paragrafer i den föreslagna viltförvaltningsförordningen som behandlar unionsrättsligt skyddade viltarter. Språkligt förekommer både begreppen "unionsrättsligt skyddade viltarter" och "unionsrättsligt skyddade arter" i lagförslaget, vilket bör ensas (se 6 kap. 3§).

2 kap. Grundläggande bestämmelser inom viltförvaltningen

2 §

Vi anser att skrivningen om att det enbart är fastighetsägaren som får genomföra lämpliga åtgärder i syfte att motverka skador av vilt är begränsande och att bestämmelsen även bör omfatta andra

nyttjanderättshavare. Exempelvis kan det vara nödvändigt för en jordbruksarrendator att vidta åtgärder utan fastighetsägarens direkta medgivande. Detsamma gäller vid uppdrag om skrämsel av vilt inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

5 §

Tillstyrks. Tillägget ” Åtgärderna ska genomföras även om viltet tagit sig in på någon annans jaktområde.” tydliggör att eftersökskyldigheten kvarstår och eftersök får genomföras på någon annans jaktområde om jakträttshavaren på den berörda marken inte själv vill vidta åtgärder för att fullgöra eftersöksskyldigheten.

4 kap. Jakten och begränsningar av jakten

1 §

Tillstyrks. Bra att de olika ändamålen för jakten definieras i lagen.

2 §

Tillstyrks. Bra att det framgår på lagnivå att jaktledare krävs vid viss populationsreglerande jakt. Det ger också ökad tydlighet att den enskilde jägarens ansvar framgår av lagen.

3 §

Tillstyrks. Det ger en ökad tydlighet att regleringen av älgförvaltningsområden lyfts till lagnivå. Det är också viktigt att det framgår att ett älgförvaltningsområde ska omfatta en i huvudsak egen älgpopulation och ska så långt det är möjligt vara sammanhängande.

Länsstyrelsen har sedan det nya älgförvaltningssystemet infördes identifierat en förskjutning kring uppfattningen om indelning av älgförvaltningsområden inom länet och områden som delas med andra län där sociala aspekter ges allt större inflytande. Genom att frågan lyfts till lagnivå stärks frågan om att bibehålla och utveckla funktionella älgförvaltningsområden baserat på älgstammens förutsättningar i landskapet.

4 §

Tillstyrks. Det ger en ökad tydlighet att populationsreglerande jakt på älg endast får genomföras efter ett särskilt beslut av länsstyrelsen.

Inom vissa älgskötselområden och även älgförvaltningsgrupper finns uppfattningen att jakten kan bedrivas på det förslag till skötselplan

som tagits fram och tillstyrkts av älgförvaltningsgruppen, oaktat Länsstyrelsens beslut om fastställande av planen. Det har i några fall lett till att länsstyrelser funnit det nödvändigt att avregistrera älgskötselområden med stora avvikelser mot den beslutade planen. En ökad tydlighet om att följa beslut kommer sannolikt att leda till en bättre måluppfyllelse i älgförvaltningen.

5 §

Tillstyrks. Vi föreslår ett tillägg till paragrafen med innebörden att området även ska vara huvudsakligen sammanhängande. Motivet är att ett älgskötselområde bör vara huvudsakligen sammanhängande för att kunna förvalta den älgstam som ska omfattas av områdets älgskötselplan.

6 §

Tillstyrks. För Länsstyrelsen är det inte av avgörande betydelse att ändra benämningen från licensområde till tilldelningsområde. Det kan dock skapa en viss osäkerhet kring rättsläget kring att det särskilda beslutet om populationsreglerande jakt inte får överskridas. Det är viktigt att förordning och föreskrifter utformas på ett så att likvärdiga krav som för älgskötselområden kan ställas även på tilldelningsområden.

15 §

Länsstyrelsen anser att det bör vara en avgift för registrering kronhjortskötselområden. Registrering av områden som omfattas av populationsreglerande jakt medför i stort sett samma administration oavsett om det gäller älg eller kronhjort. Det finns därför skäl att införa en registreringsavgift även för områden för populationsreglerande jakt på kronhjort.

5 kap. Användning av jaktmedel, motordrivna fortskaffningsmedel och hundar vid jakt

4 §

Paragrafens text kan förtydligas genom att byta ordet "drevet" till "förföljandet". Skälet är att drevet associerar till jakt med drivande hundar som förföljer viltet med skallgivning. Andra typer av hundar till exempel ställande hundar förföljer också viltet men utan skallgivning. Som utredaren noterat är jaktlagstiftningen från 1987. Efter 1987 har jakten med hund förändrats avsevärt, bland annat har användningen av ställande hundar vid älg- och vildsvinsjakt ökat väsentligt. Genom att ändra till "förföljandet" tydliggörs att

bestämmelsen omfattar även hundar som förföljer viltet utan skullgivning.

6 kap. Jakt och avlivning av allmänintresse och vilt som tillfaller staten

Myndighets rätt att avliva vilt och avlivning av djurskyddsskäl

Det framgår inte av förslaget att det är möjligt för Länsstyrelsen att besluta om att söka efter, spåra, förfölja och döda vilt av djurskyddsskäl. Länsstyrelsen anser att det bör införas en bestämmelse i viltförvaltningslagstiftningen om att Länsstyrelsen får besluta om att söka efter, spåra, förfölja och döda arter av de stora rovdjuren av djurskyddsskäl. Det kan ge jakträttshavare stöd i bedömning och genomförande och tillfällena där jakträttshavare genomför sådan jakt på eget initiativ på felaktiga grunder kan troligtvis minskas. Lagändringen om jakträttshavares rätt att i dessa fall förfölja vilt, skulle även i vissa fall kunna leda till förföljelse av annan anledning än att avliva utifrån i första hand djurskyddsskäl.

7 kap. Avgifter, kunskapskrav och tillsyn

1 §

Länsstyrelsen tillstyrker att älgvårdsfonden bör avskaffas då det inte är ändamålsenligt att förvaltningen ska finansieras utifrån antalet fällda djur och dessutom behövs ett bredare artperspektiv än älg. I Jönköpings län har antalet fällda älgar sjunkit på senare år samtidigt som kostnaderna ökat vilket gör att fällavgifterna riskerat att hamna på en nivå som är för hög att få acceptans för. Att övergå till att använda det som idag kallas viltvårdsavgift är sannolikt en framkomlig väg, men det behövs vidare insatser för att klargöra hur en ny finansiering ska implementeras, till exempel fördelning mellan olika län. Det vore också önskvärt om finansieringssystemet kunde skapa möjligheter till finansiering av regionala behov.

Viltförvaltningsförordningen

4 kap Skydds jakt

1 §

Länsstyrelsen anser att förslaget om skydds jakt på klövvilt och vissa andra vilda däggdjur är för långtgående. Skälet är att det inte

behöver ha uppstått någon skada innan länsstyrelsen får besluta om skyddsjakt. Enbart risk för skada bör inte vara ett tillräckligt skäl för skyddsjakt. Om förslaget ändå förvekligas bör det föregås av en tydlig vägledning om hur risk för skada ska bedömas. Förslaget är också negativt eftersom det riskerar att förvaltningen av viltet förskjuts mot skyddsjakt på bekostnad av att balansera viltstammarna genom allmän jakt och populationsreglerande jakt.

6.2.1 Skyddsjakt på varg

Utredningen hänvisar till ny vägledning kring skyddsjakt på stora rovdjur som har förenklat möjligheterna för skyddsjakt. Efter att vägledningen använts av länsstyrelserna har det förekommit rättsliga avgöranden som visar på att vägledningen inte är juridiskt förankrad. Ett exempel är det beslut om skyddsjakt efter varg i Kalmar län 2024 där Förvaltningsrätten upphävt Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut med bland annat följande motiv: *"Enligt domstolens bedömning kan emellertid en uppdatering av riktlinjer med en generösare tolkning av kriteriet allvarlig skada inte per automatik medföra att domstolspraxis som har utvecklats vid överprövning av ärenden om skyddsjakt kan åsidosättas. Vid domstolens prövning av ett överklagat beslut är utgångspunkten att en bedömning ska göras utifrån det överklagade beslutets förenlighet med gällande lagstiftning och praxis på området."* Det är viktigt att vägledningarna uppdateras så att formuleringar som inte är förenliga med rättspraxis justeras.

8.4.1 Ytterligare regionalisering av beslut om skyddsjakt

Länsstyrelsen tillstyrker att länsstyrelsens möjlighet att ta beslut om skyddsjakt på stora rovdjur skrivs in i regelverket. Den planerade sänkningen av vargstammen till en nivå som motsvarar MVP (minsta livskraftiga populationsstorlek), vilket enligt EU's definition inte får utgöra referensvärdet, förutsätter dock att Naturvårdsverket fortsatt har den nationella överblicken och tydligt vägleder länsstyrelserna i deras beslut om skyddsjakt. En art med en så liten population behöver fortsatt en förvaltning som hålls samman nationellt.

Bilaga 4

Punkt 7 - 8

Syftet med förslagen att årsunge av rödräv och grävling får jagas för

att förhindra skada på vilda djur är otydlig och kan ge en allt för vid tolkning om när det finns skäl för jakten. Den tidigare skrivningen i Jaktförordningen "Årsunge får jagas, om det behövs för att tillgodose viltvården" beskriver bättre vilka skäl det finns för att bedriva jakten.

Kapitel 14.3.2 Konsekvenser för Länsstyrelsen

Länsstyrelsen delar inte utredningens sammantagna slutsats att arbetsinsatserna bör öka i viss utsträckning, men ändå kunna hanteras inom befintliga ramar. Befintliga medel för förvaltning av annat än stora rovdjur är mycket begränsade varför implementeringen av den nya lagstiftningen kommer att ske på en låg ambitionsnivå om inte resurser skjuts till. Utredningens konsekvensanalys berör heller inte frågan kring länsstyrelsens finansiering av ett system för flerartsförvaltning. Den föreslagna avgiftsökningen till viltförvaltningsfonden är enbart beräknad att täcka kostnaderna för den nuvarande älgförvaltningen utan att extra medel tillförs för flerartsförvaltning. Den totala finansieringen behöver öka för att kunna täcka kostnaderna för flerartsförvaltning.

Därutöver bedömer vi att förslaget om skydds jakt på klövvilt och vissa andra vilda däggdjur (förslag 4 kap. viltförvaltningsförordningen) vid risk för skada kommer att öka incitamentet att ansöka om skydds jakt hos Länsstyrelsen. Med den generösa formulering som föreslås, det vill säga att endast risk behövs för att skydds jaga, bedömer Länsstyrelsen att den administrativa bördan kan öka väsentligt, beroende på hur en vägledning för hanteringen kan se ut.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Britt-Marie Benzler med handläggare jaktfrågor Ingemar Sjöberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef, Henrick Blank och vilthandläggare Linda Andersson medverkat.